

Nunatsinni Ilisimatusamermik Siunnersuisoqatigiit · Grønlands Forskningsråd

**Ukiumoortumik
nalunaarusiaq 2022**

Imarisai

- 3 Siulittaasup nalunaarusiaa
- 6 Nunatsinni Ilisimatusarnermik
Siunnersuisoqatigiit pillugit
- 8 Aaqqissuussaaneq
- 9 Aningaasaliineq
- 10 Siunnersuisoqatigiit 2022-mi aningaasaliissutaat
- 11 Siunnersuisoqatigiit 2022-mi aningaasaliissutaat
- 15 Nunat assigiinngitsut suleqatigineri
- 17 Ukiumut naatsorsuutit
- 18 2017-2022-mi siunnersuisoqatigiit ingerlatsinermut
aningsaliissutaasa naatsorsorneri
- 20 Suliati
- 22 Bilag: 2022-mi suliniutit ingelasut aningaasaliissutillu
 - The Koni Steffen Grant
 - Kalaallit islandimiullu ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerat
 - Kalaallit Nunaata umiarsuaq ilisimatusaataa nutaaq *Tarajoq*
 - Cases aamma apersuinerit

Siulittaasup nalunaarusiaa

Ukioq 2022-mi ilisimatusarfigissallugit isumassarsiat 18-t Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiinnit aningaasalerneqarlutik piviusunngorput. Siunnersuisoqatigiit katillugit 12,8 millioner koruunit ilisimatusarnermut tunngasunut pingaaruteqartunut nunatsinni pitsaanerpaat ilaannut aguaanneqarput.

Covid-19 2022-p ingerlanerani ulorianarpallaarunnaarpoq, ataatsimoorissarlu periarfissanngooqilluni. Siunnersuisoqatigiit nunat assigiinngitsut akornanni sulinertik pitsaanerulersippaat suleqatigiissutissallu nutaat atsioqatigiissutigineqarput.

Nunani allani maanilu pisorpassuit aaqqissuussap annertunngikkaluartup ineriartorluarneranik takutitsipput. Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortat, allafeqarfik suleqatigisallu qutsavigerusuppakka pikkoriffiminnik tunniussaqaqarnerannut aaqqissuussatullu ineriartornermut tapersiinerannut.

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermut periusissiaq siullerpaaq

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnerup silarsuaani 2022-mi pingaarutilimmik angusaqarpugut, tassa Naalakkersuisut ilisimatusarnermi periusissiaq 2022-30 atuuttussaq *Ilisimatusarneq – ineriartornermut aqquutissaavoq* atuutsinneqaleramat. Periusissiaq susassaqaqfimmi siullerpaavoq suleqatigiis-

sutaallunilu Naalakkersuisut, Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit aamma nunatsinni ilisimatusarfiit akornanni.

Siunnersuisoqatigiit ilaatigut suliassarivaat Naalakkersuisut ilisimatusarnermut politikkip ineriartornerani siunnersuinissaq, tulluusimaarutigaaarpullu suliarineqarnerani siunnersuisoqatigiit siunnersuutaat malinneqarsimaneri ersarimmat. Periusissiami ersarippoq ukiuni tulluittuni ilisimatusarnerup ineriartornerani ataatsimut tunaartaqarnissaq. Ilisimatusarnermut periusissiap suliarineqarnerani nunatsinni ilisimatusarnerup pitsaanerulernissaanut siunnersuinitsinni suliffeqarfiit, aningaasaqarneq ileqqorissaarnerlu pingaartippagut.

Naalakkersuisunit ilisimatusarnermut periusissiaq aqutigalugu ilisimatusarnermi politikikkut takorluukkat anguniakkallu siunnersuisoqatigiit piviusunngortitassaat inissinneqarput.

Ilisimatusarneq siunnersuisoqatigiit ineriartortisappassuk Naalakkersuisut siunnersuisoqatigiit politikikkut aningaasatigullu pingaartinnissaat allaqqunneqarsinnaanngilaq. Piffissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu ilisimatusarneq, ilisimatusartunillu ilinniartsisineq aningaasalersorneqarlunilu nunat assigiinngitsut suleqatigineri pingaartinneri pisiaqarput.

Assiliisoq: Fernando Ugarte

Periusissiap atuutsilernissaa siunnersuisoqatigiinnit ukiuni tulliuuttuni pingaartinneqassaaq – periusissiarimi aatsaat sulisaasinngorpat iluatsissaaq. Taamaaliorniarutta ataatsimoorluta kivitsinissarput pisariaqarpoq, iluatsissappallu periusissiaq aalaavigalugu sakkussaqaarnissaaq aqutsisullu susasaqarfinni pingaartitsinermik, pingaarnersiuiinermik, suliniutillu ataqatigiisitsinermik qulakkeerinissinnaanissaat pisariaqarput.

Ilisimatusarnermi ileqqorissaartumik tunaartaqaarnissamik ineriartortitsineq

Ilisimatusartartut nunani tamalaaneersut Kalaallit Nunaannut tikittartut amerliartorneranni ileqqorissaarnermik inuiaqatigiinnullu akisussaassuseqartumik ilisimatusarnermi ileqqoqartarnissamik nutaanik piumasaqaatitaqarpoq.

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiinnit nunatsinni pisariaqartitsineq aallaagivalugu ilisimatusartunit, innuttaasunik, suliffeqarfinit aqutsisoqarfinnillu suleqatigiinnerit ataatsimut aaqqiissutaasussat pitsaanerpaat takoreerpagut. Ilutigalugu innuttaasut najukkanilu aaqqiissuussat ilisimatusarnermi pingaarutilinni peqataatinneqartanninnerat tusarniaaffigineqanngittarnerilu amerlavallaartut takukulavallaarpagut.

Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnerup silarsuaa anginngilaq avataaniillu soqutiginnittunit peqataatinneqanngitsooratarsinnaalluni. Oqaluttuarisaanerup takutippaa avataanit ilisimatusartut Kalaallit Nunaannukariaannaasartut soqutigisatillu aallaavigalugit ilisimatusartarsimasut. Ullutsinni Kalaallit Nunaanni nunap iluani ilisimatusarneq nammineq sinaakkusernissaa isumagineqassaaq.

Sumiiffinni nunalu tamakkerlugu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi suliarineqartut sinaakkusernissaat pisariaqarpoq, tassani Kalaallit Nunaanni ilisimatusarneq sumiiffinni kisarsimalluni inuiaqatigiinnut iluaqutaanissaa pingaartinneqarluni. Ilisimatusarnermi pingaarnersiuiinermi suususersiineq avataaniillu ilisimatusartartunut piumasaqaateqarnissatsinnut pikkorinnerulissaagut.

Ilisimatusarnermi ilisimasassat teknologillu ineriartortinnissaanut periarfissat inuiaqatigiillu sunner-tinnernut ajoqutaasinnaasunut illersornissaannut pisariaqartitsinermi oqimaaqatigiisitsineq inuiaqatigiinnut tamanut pingaaruteqarpoq.

Ilisimatusarnermi ileqqorissaarneq tassaavoq ilisi-

matusarnermi inuiaqatigiinni periaatsinut, naleqartitanut kulturimullu tunngasut aallaavigalugit periu-sitit naleqquttut naleqqutinngitsutullu isiginiarneqartartut. Ilisimatusarnermi ileqqorissaarnermut ilaapput naligiinneq, saqqumissuseq, unneq-qarissuseq, pissuserissuseq, attuumassutilinnut qajassuussineq, kajumissutsimik peqataaneq, akuersisitsineq, tatigeqatigiinneq kinaassutsimillu isertuussineq.

Ulloq manna Kalaallit Nunaanni biomedicinimi peqqissusilerinermilu ilisimatusarnermi ileqqoreq-qusanik najoqqutassaqaarpoq, pinngortitamili, inuiaqatigiinni silaqaassutsikkullu pilersitanik ilisimatusarnermi pisussaaffeqartorani.

Ileqqorissaarnissamut najoqqutassiat ilisimatusarnerup akisussaassuseqartumik piujuartumillu ineriartornissaannut tunngaviupput, naalagaaffimmullu tunngasunut aammalu nunat assigiinngitsut akornanni nunatsinnilu ilisimatusartartunut, innuttaasunut, ingerlatsivinnut suliffeqarfinnullu sakkussaallutik pingaarutillit. Ilisimatusarnermi ileqqorissaarnissamut najoqqutassiat kissaatigineqarneri aallaavigalugit Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit 2020-mi suliniut taaguuteqartinneqartoq Ileqqussaasut aallartisarpaat, tassani ilisimatusarneq aallaavigalugu ilanngussassanik katersineq pissalluni Kalaallillu Nunaanni ileqqorissaarnermik najoqqutassiassamut innersuussutiliussallutik.

Suliniutip siammasissunik peqataatitsinissap aammalu innuttaasunit, ilisimanniffeqarfinit, suliffeqarfinit, oqartussaasunit allanillu soqutigisaqatigiiffinit aallartitaqarnissap, taamatullu najoqqutassianik piginninnerup nukittuujunissaa anguniarlugu suliaqarnissaaq qulakkiissavaa. Ileqqorissaarnissamut najoqqutassat ineriartortinneqarneri inuiaqatigiinni kalaaliusuni aammalu nunat assigiinngitsut akornanni ilisimatusartartunit ilisimatusarnermi kulturip akuerineqarnissaanut tapersersorneqarnissaanullu suliarineqassapput.

Ukioq 2022-mi ilisimatusarfinnut, aaqqiissuussanut soqutigisasaqatigiiffiusunut Namminersorlutillu Oqartussani naalakkersuisoqarfinnut workshop-nerit soqutigisaqatigiinnullu naapisitsinerit ingerlappagut ilisimatusarnermi ileqqorissaarnissamut oqallinneq siammarniarlugu attuumassutilillu suliaqarnissaa aallartinniarlugit. Alloriarnissaaq tulleeq tassaavoq innuttaasunut ataatsimiisitsinernut nunallu iluani sumiiffinni assigiinngitsuni workshop-ertitsinissanut aningaasaqarnissap qulakkeernissaat.

Assiliisoq: Lars Demant-Poort

Siunnersuisoqatigiit ileqqorissaarnissamut najoq-qutassianik ineriartortitsinermut nunalu tamakkerlugu Naalakkersuisut qanimut suleqatigalugit atuutsitsilernissamut qilanaarput.

Suleqatigiinneq pitsaasoq

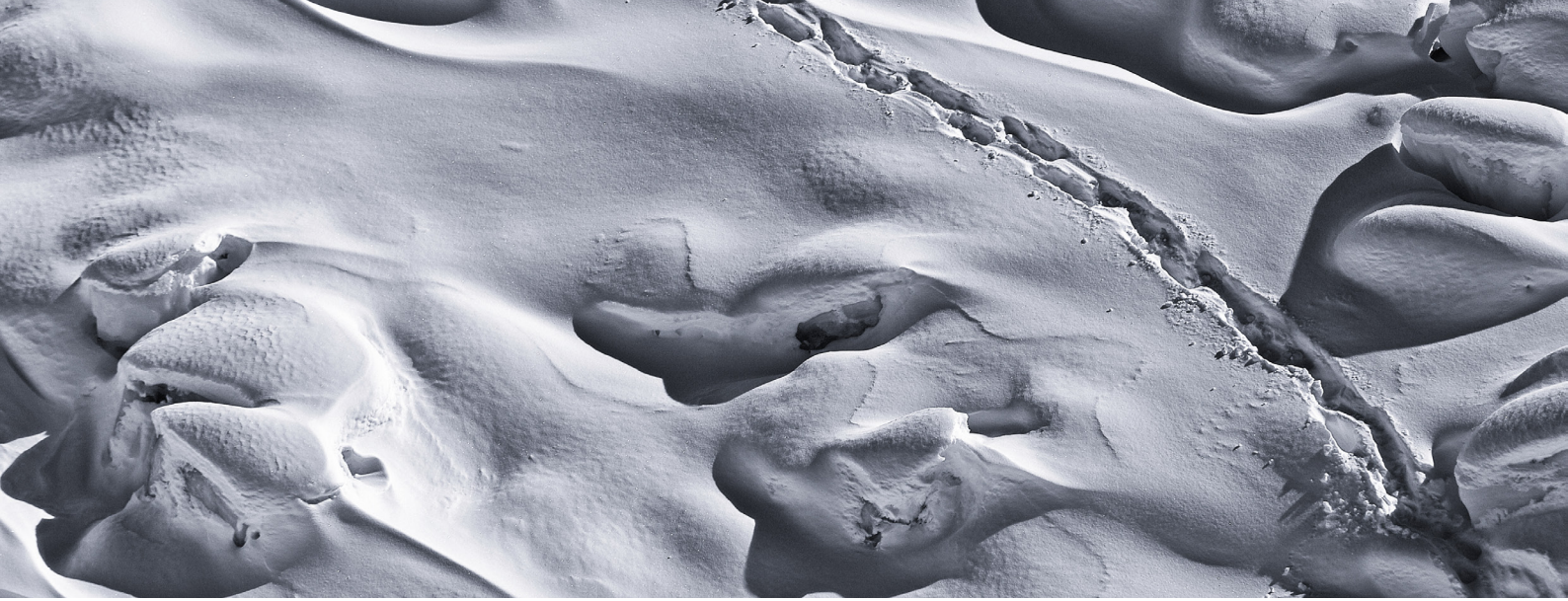
Kalaallit Nunaat ukiut 30-t ingerlaneranni sumiifinni ilisimatusarnerit ineriartortippaat, ullumikkullu piukkunnarnerpaat ilaanni ilisimatusarfiupput. Ilisimatusarfinnili assigiinngitsuni ilisimatusartut ikippit ilisimatusartunullu ataasiakkaaginnarnit oqaasissaqarfigineqarlutik. Ilisimatusarfiit ineriartussappata nunap iluani ilisimatusarnermut tunngasunik ineriartortoqaannarnissaa aammalu nunat assigiinngitsut akornanni suleqatigiinnerup nunatsinni ilisimatusarnermi pingaarnersiunermit iluaqutaqaatasup pitsaanerulersinnissaa pisariaqarpoq.

Ukioq 2022-mi siunnersuisoqatigiit nunatsinni ilisimatusarnermi pingaarnersiuneq ilisimatusarfigis-sallugillu piukkunnartut nalunaarsorlugit aallartippaat. Ileqqussaasunik suliaqarneq maliinnarlugu ilisimatusarnerit nalunaarsornissaat ilisimatusarnermilu suleqatigiilluernerit isiginiarlugit workshopernerit oqaloqatigiinnerillu ingerlanneqarput. Tassani siunnersuisoqatigiit immersugassanik ili-

simatusarfinnut nassiussuipput. Nalunaarsuinikkut siunnersuisoqatigiit Naalakkersuisunut siunnersu- inermi iluaqutigisinnaavaat nunattalu avataaneersunik ilisimatusartunik suleqateqarnissamut tunaartaleeqataassallutik. Akisussaassuseqartumik ilisimatusarneq suut ilisimatusarfigineqarnerannut tunngasorujussuuvoq. Suleqatigiilluernermit ilisimatusarneq ataatsimoorluta suussusersissavarput.

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit nunatsinni ilisimatusarnerup nunat assigiinngisut akornanni ineriartortinnissaa tunaartaralugu suliaqarput. Ukioq 2022-mi ilaatigut islandimiunik, schweizimiunik amerikamiunillu suleqateqarneq nukittunerulersipparput. Kalaallit Nunaata suleqataasut nukittuujunnissaa nunatsinni nunarsuullu sinnerani ineriartornermit pingaaruteqarpoq. Ataatsimut isigalugu nunarsuaq tamakkerlugu pisuni, silap pissusaata allanngoriartornerani piujuartitsinissarlugu eqqarsaatigalugu avatangiiseq pingaartillugu inuiaqatigiit ineriartornerat eqqarsaatigalugu atsaat taamak ataatsimoorluni ilisimatusarnissaq pisariaqartinneqartigaq.

*Josephine Nymand
Siulittaasoq, Nunatsinni Ilisimatusarnermik
Siunnersuisoqatigiit*

Assiliisoq: Fernando Ugarte

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit pillugit

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit tassaapput nunap iluani inuiaqatigiinnut iluaqtissatut ilisimatusarnermi aningaasaliinernik ingerlatsiviusoq namminersortoq.

Siunnersuisoqatigiit Naalackersuisunut naalackersuisoqarfinnullu politikikkut ilisimatusarnermik siunnersuisuupput ukiumullu ilisimatusarnermut ilisimatusarnermilu ilinniarnermut 10 millioner koruunit missaanni agguasaarlutik. Aammattaq siunnersuisoqatigiit nunatsinni ilisimatusartut nunani assigiinngitsuni ilisimatusarnermik suleqataannissaannut siuarsaaqataassapput ilisimatusarnermilu paasisanik saqqummiussinermik nukittorsaussaallutik.

Siunnersuisoqatigiit piginnaatinneqarnerat *Ilisimatusarnermut siunnersuisarneq ilisimatusarnermilu aningaasaliisarneq pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 5, 29. november 2013-meersumi takuneqarsinnaavoq.*

Suliassat

Siunnersuisoqatigiit Naalackersuisunit piumaffigineqartillutik siunnersuinissamik suliassat tigusasavaat. Taakkua saniatigut siunnersuisoqatigiit suliassat ilisimatusarnermi suulluunniit siunnersu-gassat pisariaqartissorisatik sularisinnaasarpaat. Siunnersuisoqatigiit siunnersuinnermini allanilu

suliaqarnermini Naalackersuisunit ilitsersuunneqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqanngillat.

Siunnersuisoqatigiit aalajangersimasunik suliassa-qartillutik ilaasortaminnik allanilluunniit piginnaanilinnik utaaqqiisaagallartumik ataatsimiisitaliorsinnaapput, suleqatigiiliorsinnaapput komitéliorsinnaallutilluunniit.

Siunnersuineq

Siunnersuisoqatigiit namminneq aallartitaminnik imaluunniit noqqaaffigineqartillutik ajornartorsu-tinik ilisimatusarnermut tunngassutilinnik suussu-sersisinnaapput siunissarlu eqqarsaatigalugu perisissiamut soqutigintumik suliqaarsinnaapput taakkualu Naalackersuisunut nalunaarutigalugit.

Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnermut tunngatil-lugu siunnersuinerat periusissianut tunngasunik tusarniaanernik, ilisimatusarnermik apeqqutinik aam-malu isumalioqatigiinnut suleqatigiinnissamut innersuussinernut kiisalu nunat assigiinngitsut akornanni tusarniaanernik aningaasaliinissamullu piler-saarusiernerit ilusilersornerinik imaqarput. Siunnersuisoqatigiit apeqqutinut ilisimatusarnermi po-litikkimut tunngasunut sunulluunniit tusarniarneqarsinnaapput.

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit

nunat assigiinngitsut akornanni attaveqatigiinni tamani aammalu politikikkut suliaqarnerni nunatsinni ilisimatusarfiit sinnerlugit sulisarpur. Nunat assigiinngitsut oqalliffianni attaveqarfinnilu siunnersuisoqatigiit peqataanerminni nunatsinni ilisimatusarfiit siunissami ilisimatusarnermi suliaqarnermi atugarisassannut sunniuteqaqataaniarlutik ilisimatusarnikkut politikkini oqalliseqataasarpur.

Akisussaassuseqartumik ilisimatusarnermik aningaasaliineq

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit nunatsinni ilisimatusarnerup iluani aningaasaliinerit tapiissutaasut marluusut ingerlataat: *Ilisimatusarnermut siuarsaanerumut tapiissutit* aamma *Ph.d-nut postdocimullu tapiissutit*.

Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnerup nunatsinni kissaatigineqartut pingaartorsiuinermillu aallaaveqartut siuarsarnissaat sulissutigaa. Taamaammat siunnersuisoqatigiit suliniutit inuiaqatigiinnut akisussaassuseqarnermut, ileqqorissaarnermut, piginnaanertusarnermut sumiiffinniinnissamullu anner-tuunik piumasaqateqarput. Taamaammat suliniuni innersuussutaappur

- sumiiffinni suleqatigiilernissamut siunissamilu ilisimatusarfingeqartup iluaqutissartai pingaar-tinneqassasut
- soqutigisaqatigiit sumiiffinnilu suliffeqarfiit peqataatinneqartarnissaat
- nutaaliqataallutillu inuiaqatigiinnut piujuartitsi-sumik ineriartortitseqataassasut

- Kalaallit Nunaanni ilisimasaqarnerulernissamut piginnaanertusarnissamullu tunniusseqataassasut
- ilisimatusarnermik ilinniartitsinerumut aqqis-suussami aqqissuussaangitumillu kajumissuseqassasut
- innuttaasunik paasisitsineq, ilisimalikkanik saq-qumiinerumut innuttaasunik paasisitsineq, kajumissaarineq isumassarsiortitsinissaq

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit EU-mi isumalioqatigiissitat isumasiuutaat akisussaassuseqartumik ilisimatusarnermi nutaaliornermilu atuutsitsinerannut tunngasoq malippaat, taannalu ilisimatusarnermi akisussaassuseqartu-nerinnarmik pingaartitsinngilaq, aammali ilisimatusarnermi isummersinnaanermut, pilersaarusiorsinnaanermut aningaasaliinermullu tunngasuulluni.

Ukioq 2022 Inuit Circumpolar Council (ICC)-imit nalunarusiaq *Circumpolar Inuit Protocols for Equitable and Ethical Engagement*, Issittuni inuit akornanni ilisimatusarnermi ileqqulersuutissanik arfi-neq pingasunik imalik saqqummerpoq. Nalunaarummi nunasiaataasimanermi aqqissuussat ilisimatusarnermi attatiinnarneqarneri oqaluttuarineqarput ilisimatusarnermilu inuit namminersortu-neri namminerlu oqartussaanerat erseqqissarneqar-lutik. Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit ileqqulersuutissat taperserpaat, siunnersu-isoqatigiimmi pingaartitaannut politikkiannullu as-singummata.

Assilliisoq: Emil Stach

Aaqqissuusaaaneq

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatiigiit arfineq pingasunik ilaasortaqqarpoq, taakkulu nunap iluani ilisimatusarfinnit, ilinniarfeqqarfinnit suliffeqqarfinnillu kiisalu nutaaliorfinnit innersuuneqqarnikkut Naalakkersuisunit ukiut pingasukkaarlugit tassani inissisimasussanngorlugit toqqarneqartarlutik. Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatiigiinni ilaasortat inuttut piginnaasaat aallaavigalugit toqqarneqartarput taamaalillutillu suliffeqqarfiit immikkulluunniit soqutigisat aallaavigalugit toqqarneqartaratik.

Siunnersuisoqatiigiit allaffeqarfiata ilisimatusarnerit aningaasalersorneri, susassaqqartunik sullissineq, nunat assigiinngitsut suleqatigineri, attaveqqarneq ingerlatsinerlu suliarisarpai.

Siunnersuisoqatiigiit 2022-mi katiterneqqarneri

Josephine Nymand, ph.d.
Siulittaasoq, Pinngortitaleriffimmi immikkoortortaqqarfinmi aqutsisoq, Pinngortitaleriffimmi Avatangiisinut Aatsitassanullu immikkoortortaqqarfik

Thomas Ingeman-Nielsen, ph.d.
Siulittaasup tullia, Institut for Miljø- og Ressourceteknologi lektori, Danmarks Tekniske Universitet, Arctic DTU Campus Sisimiunut attuumassuteqqartoq

Gert Mulvad, dr. h.c.
Nunap immikkoortuani nakorsaq; ataqqinaammik doktori, Peqqissaa-nermik Ilisimatusarfik, Kalaallit Nunaanni Peqqissusermik Ilisimatusarfik

Morten Meldgaard, ph.d., dr.phil.
Peqqissaa-nermik Pinngortitamillu professori, Ilisimatusarfik, aamma Globe Institute, Københavns Universitet

Christian Koch Madsen, ph.d.
Nunatta Katersugaasiviani Allagaateqqarfianilu pisortap tullia

Aviaja Lyberth Hauptmann, ph.d.
Peqqissaa-nermik Pinngortitamillu adjunkti, Ilisimatusarfik

Christian Wennecke, cand.scient.adm.
Grønlandsbankenimi inuussutissarsiortunut sullissinermi pisortaq

Eva Mätzler, m.sc
Siunnersorti immikkut ilisimasalik Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqqarnerannut Naalakkersuisoqqarfik, Namminersorlutik Oqartussat

Allaffeqarfik

Maliina Jensen
Allatsi

Aningaasaliineq

Ukioq 2022-mi Kalaallit Nunaanni aningaasanut inatsisit aallaavigalugu Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit ingerlanneqarnissaanut 962.000 kr.-it immikkoortinneqarput.

Aningaasaliineq allaffeqarfiup ingerlannissaanut, akissarsiaassanut, siunnersuisoqatigiit ilaasortaanut, overhead, angalanermut, attaveqarnermut il. il. matussusiisussaapput.

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit

Ingerlatsinermut aningaasaliissutit

GL aningaasaqarnermut inatsit konto 40.96.02	962.000 kr.
---	-------------

Ingerlatsinissamut aningaasaliissutit saniatigut 2022-mi nunatsinni Danmarkimilu aningaasaqarnermut inatsisinit 10.815.000 kr.-it siunnersuisoqatigiit periuseqarnermut atugassaat immikkoortinneqarput: *Ilisimatusarnermut siuarsaanermut tapiissutit* aamma *Ph.d-nut postdocimullu tapiissutit*.

Siunnersuisoqatigiit aningaasaliissutaat

Ilisimatusarnermik siuarsaanermut pulje

KAL aningaasaqarnermut inatsit konto 40.96.01	1.215.000 kr.
--	---------------

Ph.d.- aamma postdocinut aningaasaliissutit

KAL aningaasaqarnermut inatsit konto 40.96.03	3.290.000 kr.
DK aningaasaqarnermut inatsit konto 19.55.05.30	6.310.000 kr.
Katillugit	9.600.000 kr.

Siunnersuisoqatigiit 2022-mi aningaasaliissutaat

Siunnersuisoqatigiit nunatsinni ilisimatusarnermi aningaasaliissutit marluk ingerlatarivaat: *Ilisimatusarnermut siuarsaanermut tapiissutit* aamma *Ph.d-nut postdocimullu tapiissutit*. Aningaasaliissutit nunatsinni ilisimatusarnerit pitsaanerpaat siuarsarnissaannut tapiissutaassapput, tassani ilisimatusartunik ilinniarnermut ilisimatusarnerullu inuiaqatigiinnut iluaqutaanissaanut nukittorsaanermut atugassiaallutik. Aningaasaliissutit ammasumik unammissutaasarpup, sammisarlu apeqqutaaneq ajorluni.

Ilisimatusartut 2022-mi Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit qinnuteqartut katillugit 32 millioner koruunit sinnerlugit nalilinnik qinnuteqarput. Taakkunanga siunnersuisoqatigiit katillugit 12,8 millioner koruunit agguappaat.

Ilisimatusarnermut siuarsaanermut tapiissutit

Ilisimatusarnerup siuarsarnissaanut tapiissutit nunatsinni ilisimatusaatissatut isumassarsiat nutaat aallartitalu pitsaanerpaanut tapiissutaasarpup. Tapiissutit suliniutinut minnernut misileraaviusunut, siunissamilu anginerusunngorsinnaasunut aningaasaliissutaakkajupput. 2022-mi Kalaallit Nunaanni aningaasaqarnermut inatsisinit 1,2 millioner koruunit tapiissutinut taakkununga immikkoortinneqarput.

Ilisimatusartut ilisimatusarnermi siuarsaanissamut tapiissutinut immikkut 100.000 kr.-nut killilinnik qinnuteqartut 2 millioner koruunit nalinginut qinnuteqarput. Siunnersuisoqatigiit qinnuteqaatit 22-t tigusimavaat, taakkunanillu 12-t taperneqarput. Siunnersuisoqatigiit katillugit 1.141.832 kr. tapiissutigaa.

2022-mi tapiissutissatut qinnutigineqartut 95.674 kr.-nik naleqarput, missingersuutilli piviusut agguaqatigiisillugu 222.467 kr.-iullutik; tassa imaappoq, suliniutini missingersuutit 43%-ii tapiissutinut aningaasalerneqarput. Siunnersuisoqatigiit isumaqarput qinnuteqarnermi ikippallaartut, taamaammallu Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi pisariaqartitsinneqartunut piviusorsiuunngimmata.

Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnermut siuarsaanermut tapiissutit qaffatsinnissaat sulissutiginiarpaat pisariaqartitsineq naapigiarneqarsinnaanerulerniassammat.

Ph.d.-nut postdocinullu tapiissutit

Ph.d.-nut postdocinullu Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit kalaallit ilisimatusartut kinguaariit tapersorsornissaannut ineriartortinnissaannullu suliaanni pingaarnersaasa ilagaat.

Ukioq 2022-mi nunatsinni Danmarkimilu aningaasaqarnermut inatsisinit 9,6 millioner koruunit ph.d.-nut postdocimullu aningaasaliissutissatut immikkoortinneqarput. Siornatigut tapiissutit nuuneqartut amerlassuseraat 737.114 kr.

Ilisimatusartunit 2022-mi katillugit 30,2 millioner koruunit ph.d.-nut aamma postdocimut aningaasaliissutaasartunut qinnutigineqarput. Siunnersuisoqatigiit ph.d.-nngornianit qinnuteqaatit 11-t tiguat postdocinngornianillu sisamat, taakkunangalu arfineq marluk taperneqarnissaminnut piukkunnartut nalilerneqarput.

Tapiinissamut piukkunnaatilinnik killeqartitsineq peqquataalluni siunnersuisoqatigiit suliffeqarfiit atassuteqartut attuumassutillillu oqaloqatigalugit aallartippaat suliniutit aningaasalersorneqarnissaannut isumaqatiginninniartut. Grønlandsbanken, Royal Greenland aamma Inuunerissaavik Steno katillutik 1,5 millioner koruuninik tapiippup. Aningaasaliissutit tapiliussat iluaqutaallutik ph.d.-nngorniat sisamat postdoc-illu marluk aningaasalerneqarsinnaanngorput, aatsaallu siunnersuisoqatigiinnit taamak amerlatigisunik qinnuteqartitsineranni aningaasaliisoqarpoq.

Aningaasat qinnutigineqartut tamakkerlutik 32,2 millioner koruunit tungaanut naleqarput, taakkunanga agguaqatigiisillugit aningaasat qinnutigineqartut 2 millioner koruunit missaanniillutik, taakkulu missipajaavi agguanneqarput. Siunnersuisoqatigiinnit katillugit 11,7 millioner koruunit suliniutinut akuersissutigineqarput.

Siunnersuisoqatigiit 2022-mi aningaasaliissutaat

Ukiup ingerlanerani iluatsittut, qinnuteqartut amerlassusaat aammalu aningaasaliivigineqartut suuneri quppernemi tulliuuttuni marluusuni misisukkit. Siunnersuisoqatigiit 2017-2022-mi ani-

ngasaliivigisimasaasa naatsorsorneri tamaasa quppernemi 18-19-imi takusinnaavatit.

Ilisimatusarnermik siuarsaanermi tapiissutit naatsorsorneri

Aningaasaqarnermut inatsisinit aningaasaliissutit KAL (konto pingaarneq 40.96.01)	1.215.000 kr.
Ukiut siuliini aningaasaliissutit nuussat	589 kr.
Aningaasaliissutaasinnaasut katillugit	1.215.589 kr.
Aningaasaliissutit killingi	Max. 100.000 kr.
Qinnuteqartut amerlassusaat	22
Aningaasalikkat amerlassusaat	12
Qinnuteqartut amerlassusaat procentinngorlugit iluatsittut	55 %
Aningaasat qinnutigineqartut katillugit	2.099.285 kr.
Missingersuutit kisitsisiviusut, katillugit	4.318.455 kr.
Aningaasaliissutit katillugit	1.141.832 kr.
Agguaqatigiisillugit aningaasat qinnutigineqartut	95.674 kr.
Missingersuutit kisitsisiviusut agguaqatigiisillugit	222.467 kr.
Agguaqatigiisillugit aningaasat atorneqartussat akuerisat	95.153 kr.
Missingersuutit amerlassusaat procentinngorlugit iluatsittut siunnersuisoqatigiinnit aningaasaliiffigineqartut	43 %
Arnat qinnuteqartut amerlassusaat	12
Arnat aningaasaliiffigineqartut amerlassusaat	7
Arnat qinnuteqarnermini iluatitsisut	58 %
Angutit qinnuteqartut amerlassusaat	10
Angutit aningaasaliiffigineqartut amerlassusaat	5
Angutit qinnuteqarnermini iluatitsisut	50 %

Ph.d.-nut postdocinullu tapiissutit naatsorsorneri

Aningaasaqarnermut inatsisinit aningaasaliissutit GL (konto pingaarneq 40.96.03)	3.290.000 kr.
Aningaasaqarnermut inatsisinit aningaasaliissutit DK (konto pingaarneq 19.55.05.30)	6.310.000 kr.
Avataanit aningaasaliissutit	1.574.650 kr.
Ukiut siuliini aningaasaliissutit nuussat	737.114 kr.
Aningaasaliissutaasinnaasut katillugit	11.911.764 kr.
Aningaasaliissutit killingi	Ph.d.: 2.124.000 kr. Postdoc: Ukiut marluk akissarsiaqartitsineq allallu suliniummi aningaasartuutit
Qinnuteqaatit katillugit	15
Aningaasalikkat amerlassusaat	6
Qinnuteqartut amerlassusaat iluatsittut procentinngorlugit	40 %
Aningaasat qinnutigineqartut katillugit	30.182.836 kr.
Agguaqatigiisillugit aningaasat qinnutigineqartut	2.012.189 kr.
Qinnuteqartut amerlassusaat procentinngorlugit iluatsittut	1.836.950 kr.
Aningaasaliissutit katillugit	11.696.352 kr.
Arnat ph.d-nngorniat qinnuteqartut amerlassusaat	13
Arnat ph.d-nngorniat aningaasaliiffigineqartut amerlassusaat	4
Arnat ph.d-nngorniat iluatsitsisut	31 %
Angutit ph.d-nngorniat qinnuteqartut amerlassusaat	0
Arnat postdocit qinnuteqartut amerlassusaat	2
Arnat postdocit aningaasaliiffigineqartut amerlassusaat	1
Arnat postdocit iluatsitsisut	50 %
Angutit postdocit qinnuteqartut amerlassusaat	2
Angutit postdocit aningaasaliiffigineqartut amerlassusaat	1
Angutit postdocit iluatsitsisut	50 %

Ilisimatusarnermik siuarsaanermi tapiissutinit suliniutit taperneqartut

Ilisimatusartartooq ilisimatusarfillu	Suliniutip taaguutaa	Aningaasaliissutit DKK
Jeppe Lorenzen Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu	Kalaallit Nunaanni suliffissuaqarnermut oqaluttuarisaanera illunilu kulturikkut kingornussat / Grønlands industrielle historie og bygningskulturarv (GIHB)	100.000 kr.
Christoph Svenstrup Ilisimatusarfik	Nuummi oqaatsit ilinniakkallu / Sprog og Uddannelse i Nuuk (SUN) Sprog og Uddannelse i Nuuk (SUN)	62.425 kr.
Marco Marcer Arctic DTU – Ilinniarfeqarfik Sisimiut	GeoZack	97.900 kr.
Trine Abelsen Ilisimatusarfik	Kalaallit Nunaanni COVID-19-ip tuniluunnerani kingusissukkut sunniineri sakkortussusaalu / Forekomst og sværhedsgrad af senfølger efter COVID-19 infektion i Grønland	89.815kr.
Carsten Juul Jensen Ilisimatusarfik	Peqqissaasut ilinniartuuginnarnissaanik suliffimmiiginnarnissaanillu suliaqarnek / Fastholdelse af flere sygeplejersker i uddannelse og arbejdsliv	100.000 kr.
Najaaraq Demant-Poort Ilisimatusarfik	Development of a Greenland Trust Survey questionnaire and interview protocol for the future ph.d.-project: The influence of a postcolonial heritage of Nordic formal institutions on the level of social trust in Greenland	100.000 kr.
Caroline Bouchard Pinngortitaleriffik	Eqalugaq - Status and trends in polar cod (<i>Boreogadus saida</i>) populations in Greenland	99.200 kr.
Anja Hvidtfeldt Staneq Ilinniartunut Siunnersuisarfik, Nuna tamakkerlugu ilitsersuisarfik, Namminersorlutik Oqartussat	Aliasunneq – inuusuttut tungaannit onlinekkut aliasuuteqarnermik attaveqatigiittarneq / unge studerendes perspektiver på online sorggruppe	94.250 kr.
Maria Ackrén Ilisimatusarfik	Foreign- and security policy opinion poll in Greenland	100.000 kr.
Anne Lisbeth Schmidt Danmarks Nationalmuseum	Nittartagaq Skinddragter Online - Skinddragter Online – Atortut katersat kulturikkut oqaluttuarisaanermut tunngasut nutartermissaannut pigiinnarnissaannullu isumannaarinninneq / Fornylse og fremtidssikring af kulturhistorisk genstandsbases website	100.000 kr.
Pernille Jensen Arctic DTU – Ilinniarfeqarfik Sisimiut	Writing a proposal to develop WASH solutions for Arctic communities	100.000 kr.
Thomas Ingeman-Nielsen Arctic DTU – Ilinniarfeqarfik Sisimiut	Feasibility study towards the GSIS – Greenland Snow and Ice Service	98.242 kr.
Tapiissutit katillugit:		1.141.832 kr.

Ph.d.-nut postdocinullu tapiissutit	Suliniutip taaguutaa	Aningaasaliissutit DKK
Ph.d.-nngorniaq Birthe Eriksen Ilisimatusarfik	Inuunermi ingerlaqqinneq: Inersimasut atornerlugaasimasut ilinniarfeqarfeqarfillernerat / Videre i livet: Undersøgelse af voksne, tidlige udsatte for overgreb, og deres møde med uddannelsessystemet	1.910.498 kr.
Ph.d.-nngorniaq Natacha Leininger Severin Københavns Universitet	Kalaallit Nunaanni qalerallit biologiskimik allanngorameri – piujuartitsinerup, pitsaassutsip niuerutigineqarnissaanullu akit pitsaanerulernissaat / Biologisk variation af hellefisk i Grønland – optimering af bæredygtighed, kvalitet og den kommercielle handelsværdi (Qaleralik)	2.548.800 kr.
Ph.d.-nngorniaq Ninni Jeremiassen Aarhus Universitet & Pinngortitaleriffik	Aqerlup, zinkip aamma flourip nunatta Kujataani Ivittuuni aatsitassarsiorfiup piiiaffiata perlukuinik sivisuumik aatsitsineq / Langtidsforvitningsprocesser af bly, zink og fluor fra gråbjerg/mineaffald fra Ivittuut minen i Sydgrønland	2.545.000 kr.
Ph.d.-nngorniaq Sanne Broberg Ilisimatusarfik & Roskilde Universitet	Kalaallit Nunaanni tarnikkut ajoqutinik aaqqiinarneq kulturimut nalimmassagaq / Kulturtilpassede psykoterapeutiske metoder i Grønland	2.016.000 kr.
Postdoc, Daniel Estévez-Barcia Pinngortitaleriffik	Study of genetic differences between inshore and offshore populations of Greenland halibut	1.326.754 kr.
Postdoc, Ninna Karsbæk Senftleber Inuunerissaavik Steno	The effect on metabolism, food intake and preferences of a knockout gene variant involved in carbohydrate metabolism	1.349.300 kr.
Tapiissutit katillugit:		11.696.352 kr.

Nunat assigiinngitsut suleqatigineri

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit nunat assigiinngitsut nunatsinni ilisimatusarnikkut pingaarnersiukkanut ilisimasatigullu ilisimasaqarnerulernissamut iluaqutaasussat suleqatiginis-saat anguniarpaat. 2022-mi ilaatigut amerikamiut, islandimiut schweizimiullu suleqatigilerpagut.

Island

Februarimi Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit aamma The Icelandic Centre for Research – Rannís, kalaallit islandimiullu ilisimatusarnikkut suleqatigiinnissamut siunertaqarnertik uppersarsillugu qanoq pilersaarnermut nalunaarut atsiarpaat. Suleqatigiinneq ilaatigut ilisimatusarnermi ilinniartitsinermilu siuarsaanermut ataatsimoorluni aningaasaliisarnissamut aammalu suliaqarfinni suliniutinilu aqqutissiuussisartuunissamut periarfissaqartississaaq.

Augustimi ataatsimoorlugu workshoperpugut tasanilu aalisarneq, immamit aningaasarsiorneq, geopolitikki aammalu inuiaqatigiit sammineqarput. Workshopernermi nunatsinnit islandimiullu ilisimatusartut, suliffeqarfinneersut oqartussallu 60-it peqataapput, Arctic Hub aamma Icelandic Arctic Cooperation Network-ip suleqatigiinneranni Arc-

tic Circle Greenland Forum sioqqullugu ingerlanneqartumi. Qupperneq 24-mi kalaallit islandimiullu ilisimatusarnikkut suleqatigiissutaat erseqqinnerusumik paasisaqarfigiuk.

Schweiz

2022-mi siunnersuisoqatigiit schweizimiut ilisimatusarnikkut aningaasaateqarfik, Swiss Polar Institute-p sulii qaninnerusumik suleqatigilerpaat.

Tapersiinissamut aqqissuussaaq, *The Koni Steffen Grant*, Swiss Polar Institute-mit aningaasaliiffiqineqartartoq peqatigalugu Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit nunatsinni schweizilul akornanni suliniutit marluk suleqatigiissutigineqartut, pinngortitami navianartorsiorfusinnaasunik nakkutiginninneq pillugu workshoppeqatigiinnermi ineriartortinneqarsimasut 400.000 kooruunit tungaanut nalilinnik tapiissuteqarfigaat.

Workshopernermi ilisimatusartut 29-t nunatsinneersut schweizimeersullu pinngortitami navianartorsiorfusinnaasunik nakkutiginninnermut ilisimatuut peqataapput. Peqataasut ilisimatusartut inuusuttuniit professorinut, soqutigisaqatigiit aamma Namminersorlutik Oqartussaneersut ata-

simoorlutik ilisimatusarnermi pisariaqartinneqartut nunatsinni pingortitami navianartorsiorfusinnaasunut aarlerinaatillit ajunaarnersuillu pinngitsoortinnissaannut suliniutaasussallu pisariaqartinneqartut suussusersivaat. Suliniutit suleqatigiissutigineqartut taakku pillugit qupp. 22-23-mi atuakkit.

USA

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit kalaallit amerikamiullu ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerat nukittorsarniarlugu suleqatigiipput.

Siunnersuisoqatigiit 2017-miilli nunat marluk akornanni National Science Foundation, Danmarkimi Amerikamiut Ambassadeat, Nuummi Amerikamiut Sinniisoqarfiat, Dartmouth University aamma Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik suleqatigaat.

2022-mi ataatsimoorlutik nunatsinni amerikamiullu nunat sinnerlugit ilisimatusarneq pillugu artikerliliorput qulequtserlugu *"Bilateral collaboration between the Greenland (Kalaallit Nunaat) and United States Research Communities – from a vision to everyday practice"*. Artikelip kalaallit amerikamiullu ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerminni nukittorsarnissaannut innersuussutit erseqqissarpaat. **Artikeli uani downloaderuk.**

EU Polar Net II

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit EU-mi suliniutaasoq taaguutilik EU PolarNet 2, ukiaq 2020-mi aallartisarneqartoq suleqataaffigaat.

EU PolarNet 2 tassaavoq europami attaveqaqatigiinneq europamiut issittumi ilisimatusarnerup ineriartortinnissaanik siuarsarnissaanillu, aammalu misillitakkat aallaavigalugit issittumi ilisimatusarneq pillugu siunnersuiiffiusussatut siunertalik.

Suliniuummi tassani Danmarki nunat suleqataasut 25-t akornanniippoq, taannalu eqimattamik danskinik kalaallinillu issittumi ilisimatusarfinneersunik inuttaqarpoq. Eqimattat danskinik kalaallinillu inuttallit suliniuummi issittumi ilisimatusarnermi EU-milu ilisimatusarnermi pingaarnersiukkani pinginaanertusarnissamut periusissiornerup ineriartortinnissaannut arlaqartunut peqataapput. Suliassani taakkunani issittumi ilisimatusarnermi periusisianik pioreersunik ineriartortitseqqinnissaq aammalu issittumi ilisimatusarnermi suliniutit annertuut EU-mit aningaasalerneqartut siuarsarnissaat siunertaavoq. Uani paasisaqarnerugit **eu-polarnet.eu**.

Nordforsk

Siunnersuisoqatigiit 2022-p ingerlanerani nunat avannarlerni Nordforsk aqutugalugu ilisimatusaatit ineriartornerat pillugu workshopernerit tullerriaat peqataaffigaat. Nunat avannarliit akornanni suleqatigiinnerup ineriartorinneqarnissaa ukiuni tulliuttuni siunnersuisoqatigiit pingaartinniarpaat.

Ukiumut naatsorsuutit

Nunatsinni Iisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit 2022-mi ingerlatsinermut naatsorsuusaat

Isertitat:

2022-mi Aningaasaqarnermut inatsisinit aningaasaliissutit	962.000 kr.
Isertitat allat	33.929 kr.
Katillugit	995.929 kr.

Aningaasartuutit:

Akissarsiat akiliutillu	610.156 kr.
Attaveqaatit	75.100 kr.
Angalanermi aningaasartuutit	91.731 kr.
Ataatsimiisitsinermi nerisat il. il.	3.869 kr.
IT	19.087 kr.
Namineq aaqqissuusaq	77.501 kr.
Ataatsimeersuarnerni peqataanerit	29.485 kr.
Overhead	89.000 kr.
Aningaasat atorneqartut amerlassusaat	995.929 kr.

Missingersuutit siunnersuutit

Nunatsinni Iisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit ingerlannerannut aningaasaliinerup siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnermi inatsit malillugu ingerlanissaannut qulakkeerutaapput. Aningaasaliissutit siunnersuisoqatigiit allaffeqarfiata ingerlaneranut, ataatsimiisitsinernut, ilaasortat siunnersuisoqatigiit illoqarfigingisaaniittut angalanermi aningaasartuutaannut, Pinggortitaleriffimmut overheadi-mut, siunnersuisoqatigiinnut akiliutinut aammalu siunnersuisoqatigiit allattaata akissarsiaanut matussusiippat. Aammattaaq aningaasaliissutit suliat allat matussuserarpaat, soorlu nammineq aaqqissuussaliormi, attaveqarnermut aammalu siunnersuisoqatigiit nunanut allanut ilisimatusartut naapinneranni ataatsimeersuarnerni peqataanermi.

Allaffeqarfimmi Nunatsinni Iisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit ataavartumik suliaqarnerat isumagineqartarpoq siunnersuinermilu ilisimatusarnermut tunngasut, ilisimatusarnermut tapiissutitut tunngasut, sulianut ingerlasut, nalunaarusiat naatsorsuinerillu, allaffissorneq, attaveqaqatigiinneq, soqutigisaqatitut suleqateqarnerq nunallu allat akornanni suleqatigiinnermut tunngasut suliarineqartarput. Allaffeqarfimmi piginnaanerit takorluukkanut anguniakkanullu naleqquttut, Naalakkarsuisut allallut naalakkarsuisoqarfiit attuumassutillit peqatigalugit ataqatigiissaarnikkut inisinneqarsimasut pigineqassasut siunertaavoq. Al-

laffeqarfik ullumikkut ataatsimik piffissaq tamakerlugu sulisumik atorfik inuttaqarpoq, taannalu siunnersuisoqatigiit allatsigaat.

Siunnersuisoqatigiit ersarissumik ilisimavaat allaffeqarfiup suliassarpassuaqarfiusup ingerlanissaannut aningaasat killeqarnerat pissutigalugu ingerlanneqarnera ajornakusoorsinnaasoq. Ullumikkut isikkoqartillugu allatsip allaffissornikkut, siunnersuinermi ataqatigiissaarnermi qaavatigullu pitsaassutisip qaffasissup naatsorsuutigineqarnera ilisimatusarnermilu politikimi suliat ilisimanissaanni suliassai annertuallaarput. Siunnersuisoqatigiit suliat ingerlattagaat assigiinngitsut aammattaaq siunnersuisoqatigiinnut aningaasaliissutaasartut amerlassusaannut pitsaassusaannullu sunneeqaatapput.

Aammattaaq siunnersuisoqatigiit suliaat inummit ataasiinnarmit ingerlanneqarnerat aarlerinartoqarpoq. Taanna sulinngitsillugu soraassagaluarpaluunniit siunnersuisoqatigiit pisussaaffimmik ingerlanissaat ajornartorsiutigilissavaat. Siunnersuisoqatigiit 2022-mi siunnersuisoqatigiit allaffeqarfiata ingerlannerata nukittorsarnissaannut missingersuutitut siunnersuuteqarput. Siunnersuisoqatigiit ingerlannerannut aningaasaliissutit qaffakkaluarpaat allatsit amerlisinnaassagaluarput siunnersuisoqatigiillu sulinerminni periarfissaqarnerulissalutik.

2017-2022-mi siunnersuisoqatigiit ingerlatsinermut aningaasaliissutaasa naatsorsorneri

Quppernerni tulliuttuni marlunni qinnuteqartut, aningaasalikkat aammalu ilisimatusarnerup siuarsarnissaanut iluatsittut aamma tapiissutit Ph.d postdocinullu tapiissutit piffissami 2017-2022 naatsorsorneri takuneqarsinnaapput.

Ilisimatusarnerup siuarsarnissaanut tapiissutit naatsorsorneqarneri

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Qinnuteqartut amerlassusaat						
Ilisimatusarnerup siuarsarnissaanut I	22	17	21	8	14	12
Ilisimatusarnerup siuarsarnissaanut II	17	12	22	21	18	10
Katillugit	39	29	43	29	32	22
Tapiissuteqarfiit amerlassusaat						
Ilisimatusarnerup siuarsarnissaanut I	7	7	8	5	8	7
Ilisimatusarnerup siuarsarnissaanut II	9	6	8	10	11	5
Katillugit	16	7	16	15	16	12
Iluatsittut amerlassusaat	41 %	24 %	37 %	52 %	50 %	55 %

Aningaasat qinnutigineqartut

DKK-nngorlugit

Ilisimatusarnerup siuarsarnissaanut I	2.080.153	1.325.121	1.549.455	590.324	1.314.573	1.307.097
Ilisimatusarnerup siuarsarnissaanut II	1.672.489	1.065.610	2.679.771	1.924.981	1.638.552	792.188
Katillugit	3.752.642	2.390.731	4.229.226	2.515.305	2.953.125	2.099.285

Aningaasat tapiissutigineqartut

DKK-nngorlugit

Ilisimatusarnerup siuarsarnissaanut I	453.145	509.000	512.323	368.444	715.123	649.340
Ilisimatusarnerup siuarsarnissaanut II	499.150	498.110	687.000	843.825	570.019	492.492
Katillugit	952.295	1.007.110	1.199.323	1.212.269	1.285.142	1.141.832
Iluatsittut amerlassusaat	25 %	42 %	28 %	48 %	44 %	54 %

Assiliisoq: Emil Stach

Ph.d.- aamma postdocinut tapiissutit naatsorsorneqarneri

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Qinnuteqartut amerlassusaat						
Ph.d.	14	17	17	13	13	11
Postdoc	8	8	6	4	7	4
Katillugit	22	25	23	17	20	15

Aningaasat qinnutigineqartut DKK-nngorlugit

Ph.d.	30.479.898	36.435.300	41.595.188	24.124.552	28.751.321	24.706.153
Postdoc	13.421.398	12.570.556	8.798.491	5.137.760	13.600.432	5.476.683
Katillugit	43.901.296	49.005.856	50.393.679	29.262.312	44.354.552	30.182.836

Taperneqartut amerlassusaat

Ph.d.	2	2	2	3	3	4
<i>lluatsittut ph.d.</i>	14 %	12 %	12 %	23 %	23 %	36 %
Postdoc	1	1	1	2	2	2
<i>lluatsittut postdoc</i>	13 %	13 %	17 %	50 %	29 %	50 %
Katillugit	3	3	3	5	5	6
<i>lluatsissut amerlassusaat</i>	14 %	12 %	13 %	29 %	25 %	40 %

Aningaasat tapiissutigineqartut DKK-nngorlugit

Ph.d.	4.032.189	3.494.029	4.139.107	4.685.651	6.401.408	9.020.298
<i>lluatsittut ph.d.</i>	13 %	10 %	10 %	19 %	22 %	37 %
Postdoc	1.572.944	2.018.400	1.924.819	2.459.080	2.964.067	2.676.054
<i>lluatsittut postdoc</i>	12 %	16 %	22 %	48 %	22 %	49 %
Katillugit	5.605.133	5.512.429	6.063.926	8.067.880	9.365.475	11.696.352
<i>lluatsittut amerlassusaat</i>	13 %	11 %	12 %	28 %	21 %	39 %

Suliat

Siunnersuisoqatigiit naapinneri

- Ataatsimiinnerit nalinginnaasut 15. marts, 24. marts aamma 3. november kiisalu immikkut ittumik naapinneq 21. februar, Nuuk nittartakkakkullu.

Aaqqissuussat

- The Koni Steffen Grant & Workshop. 7.-9. marts, Nuuk.
- Greenland-Iceland Research Cooperation Workshop. 25.-26. august, Nuuk. [Pilersaarussiaq takuuk.](#)
- The future is green: A workshop to map research priorities in Greenland. Session ved Arctic Circle Greenland Forum. 27.-28. august, Nuuk.
- Greenland and Iceland in a Global Arctic: Facilitating New Research Partnerships. Session ved Arctic Circle Greenland Forum. 27.-28. august, Nuuk.
- Workshop: Mapping research priorities for Greenland. 8. november, Nuuk nittartakkakkullu.
- EU PolarNet 2 Stakeholder Engagement Working Group workshop. 8.-10. november, Nuuk.
- Greenland and Iceland: Arctic Research Strategies and Cooperation. Arctic Circle [Webcast.](#) 9. juni, nittartakkakkut.

Tusagassiutitigut nalutaarutit artikelillu

- Kalaallit schweizimiullu pinngortitami aarleri-nartut pillugit ilisimatusarnikkut suleqatigiillerna 8. marts. Sermitsiaq.AG: <https://sermitsiaq.ag/node/236580>.
- Isumassarsiat arfineq marluk Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiinnit tapiiffiqineqartut. 7. april. Sermitsiaq.AG: <https://sermitsiaq.ag/node/236611>.
- Kalaallit nunarsuarmi pitsaanerpaatut ilisimatusartut: Immap naqqa imatut assiliussavarput. 26. april. Sermitsiaq.
- Kalaallit Nunaa Islandilu nutaamik ilisimatusarnikkut suleqatigiillersut. 4. maj. Sermitsiaq.AG <https://sermitsiaq.ag/kl/nunarput-islandilu-ilisimatusarneq-pillugu-suleqatigiinnerussasut>

- Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit, Royal Greenland aamma Grønlandsbankenip Inuussutissarsiornermut Aningaasaateqarfia ilisimatusartartut nutaat <https://sermitsiaq.ag/kl/ilisimatusartartunut-mi-liuunilikkaanik-aningaasaliisoqartoq>
- Ilisimatusartut tallimat Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiinnit taperneqarput. 15. december. Medieoptaget i Sermitsiaq.AG: <https://sermitsiaq.ag/kl/ilisimatusarnermik-siunnersuisoqatigiit-innuttaasunut-qanilaarnerusumik-ilisimatusartunut>.
- KNR-kkut nunatta islandillu suleqatigiinnerat pillugu apersorneqarneq. 14. oktober.
- **Ilisimatusaat 2021-22** Ilisimatusarfik aamma Pinngortitaleriffik peqatigalugit saqqummersinneqarpoq.

Pisuni oqallinnernilu peqataaneq

- Kangerlussuaq Science Workshop. 25. januar, online.
- Nunatsinni ilisimatusarneq ilisimatusarnermilu aningaasaliisarneq pillugu saqqummiineq Lions Club Nuuk 26. april, Nuummi ataatsimiinneranut atatillugu.
- UNLEASH Innovation Lab. 18.-22. august, Nuuk.
- Arctic Circle Greenland Forum. 27.-28. august, Nuuk.
- Arctic Horizon Scan workshop. 7.-9. september, Oxford, England.
- The Green Future of Maritime Operations conference. 5.-6. oktober, Nuuk.
- ‘Funding International Arctic Research’ aamma ‘EU-PolarNet 2 – Structure of European Polar Research Funding: Dialogue and Cooperation’ sessions Arctic Circle Assembly. 13.-16. oktober, Reykjavik, Islandimi siullittaasoq oqallinnermi peqataavoq.
- Isaaffik workshop. 15.-16. november, Nuuk nittartakkakkullu.
- ‘The future of Arctic Research – Barriers and opportunities’ Hindsgavl konferencen. 24.-25. november, Middelfart, Danmarkimi siullittaasoq oqallinnermi peqataavoq.
- ‘‘Scientific collaboration with Greenland – opportunities and best practices’ pillugu siullittaasoq Swiss Polar Day 2022-imi. 2. september, nittartakkakkut saqqummiussivoq.

Ataatsimiinnerit

- Folketingimi ilaasortaq, Aaja Chemnitz. 16. september, København.
- U.S. Senate Appropriations Committee. 22. august, Nuuk.
- Nordforsk workshop: Indigenous research. 5. oktober, nittartakkakut.
- UN Ocean Decade Arctic Regional Plan. 2. december, nittartakkakut.
- Nordforsk workshop: Green Transition. 2. december, nittartakkakut.
- GLOBE Institute, Københavns Universitet. 16. december, København.
- Qaammatikkaartumik Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmik ataatsimeeqateqarnerit.
- Qaammatikkaartumik Arctic Hubimik ataatsimeeqateqarneq.

Ilisimatusaatit pingaarnersiorneri ilisimatusarnermilu ileqqorissaarnermut najoqqutassat ineriartortinnerinut tunngatillugu oqaloqatigiinnerit

- Ileqqorissaarnermut najoqqutassiassat ineriartortinnerini ataatsimiinnerit, 24.-25. februar, Nuuk.
- Ilisimatusarnermi pingaarnersiuiueq pillugu ataatsimiinnerit, 9.-10. november, Nuuk nittartakkakullu.
- Ileqqussaasut-NUNAMED ataatsimeersuarnermut 30. september - 2. oktober, Nuummi pisumut tunngatillugu ilisimatusarnermi ileqqorissaarneq pillugu workshopertitsineq

- Ileqqussaasut- Arctic Circle Assembly. 13.-16. oktober, Reykjavikimi pisumut tunngatillugu ilisimatusarnermi ileqqorissaarneq pillugu workshopertitsineq
- Ileqqussaasut- Hindsjavl konferencen. 24.-25. november, Middelfartimi pisumut tunngatillugu ilisimatusarnermi ileqqorissaarneq pillugu workshopertitsineq.

Siunnersuisoqatigiit allagartaliissutaanik saqqummiineq

- Tapertinnissamut qinnuteqarnissamut tunngatillugu webinarertitsineq. 13. januar, nittartakkakut.
- Tapertinnissamut qinnuteqarnissamut tunngatillugu. 3. februar, nittartakkakut.
- Tapertinnissamut qinnuteqarnissamut tunngatillugu. 30. august, nittartakkakut.

Allakkia

- Ileqqussaasut Summary Report – Spring 2022 Stakeholder Meetings.
[Download](#)
- EU Polar Net 2 Stakeholder Engagement Workshop Report.

The Koni Steffen Grant

Ukioq 2022-mi kalaallit schweizimiullu akornanni suliniutit suleqatigiissutigineqartut marluk *The Koni Steffen Grant*-imit taperneqarput. Aaqqisuusaaq taanna Swiss Polar Institutemil aningaasalersorneqarpoq Nunatsinnilu Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit peqatigalugit kalaallit schweizimiullu ilisimatusarnikkut suleqatigiinneri nukittorsarniarlugit tapiissuteqarlutik. 2022-mi kattilugit 50.000 CHF, 400.000 kr. miss. nalillit tassuuna agguanneqarput.

Kalaallit schweizimiullu ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerat assigiissuteqarnitsinnik tunngaveqarpoq: Qaqqat, aput sermerlu iigartartoq – pinngortitarsuaq sananeqaatitsinniitooq.

Kalaallit Nunaanni silap pissusiata allanngoriar-tonerata kinguneri malugaagut, sumiiffiit ilaanni annertunerusumik. Pisut annilaarnartut misigaagut soorlu qaqqap sisoornera kingorna Karrat Kangerluanni tassaarsuartsisoq; siku nalunarsigaluttuinartooq, sermersuarmi tatsit imaarsarnerannit erngup koorujussuarnera. Ilisimatusarnermi teknologimillu atuinnermi ajunaarnersuit inuit inuuneranik akeqarsinnaasut pinngitsoortissinnaavagut.

Pinngortitami aarlerinarsinnaasut nakkutigineri

Ulloq 17. juni 2017 Karrat kangerluanni qaqqap sisunerata kingorna inoqarfusoq Nuugaatsiaq tassaarsuarnerani aserorterpoq. Najugaqartut sisamat ajunaarput. Tassaarsuaqarnera nunaqarfinni 100 kmerinik ungasitsigisumi aamma takuneqarpoq. Kalaallit Nunaanni oqartussat Nuugaatsiamiut eq-

qaanilu Illorsuarmit 170-t qimagussortippaat qaqqat sisoqqissinnaanerit aarlerinaateqarmat. Eqqaani qaqqat sivingasut nakkaasinnaasut annerpaaq nakkaassagaluarpasut nunagineqartut suli amerlenerit aserortersinnaapput. Tamanna tunuliaqutigalugu suliniut *Suleqatigiippugut – Building capacities for integrated management of natural hazards and risks in Greenland* ukununnga tunngasoq:

- Kalaallit ilisimatusartut Schweizimilu oqartussat tikeraarneranni ilisimasani avitseqatigiinneq nakkutiginninnerullu ineriartortinnissaa
- ilisimatusarnikkut suliniutit pinngortitami aarlerinarsinnaasunut taakkulu suliarinerinut ataatsimut tunngasunik suliniuteqarneq
- ilisimatusartartunik, upalungaarsimasunik oqartussanillu ataatsimut ilinniagaqartitsinissaaq nasuiarnissaa.

Suliat taaguataa: Suleqatigiippugut – Building capacities for integrated management of natural hazards and risks in Greenland

Ilisimatusartartut: Markus Stoffel, Université de Genève; Eva Mätzler, Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinnissaannut Naalakkersuisoqarfik, Namminersorlutik Oqartussat

Piffissaq suliaqarfiusussaq:
1. oktober 2022 - 28. februar 2024

Aningaasaliissutit: 25.000 CHF ~ 193.000 DKK

Aput sisoortoq

Kalaallit Nunaanni ullumikkut aputip sisoornisaanut kalerrisaaruteqartoqanngilaq, naak ukiut tamaasa nuna tamakkerlugu aputip sisoornerani ajutoortut arlallit nalunaarutigineqartaraluartut. Ukiuni kingukkerni sumiiffinni tunngaviusumik kalerrisaarusiortoqartaraluarpoq, taakkuli piujuartitsisunnigillat, piumassutsiminnik suliaqartunik imalunniit inuit ilisimasallit ikittuinnaammata.

Nunatsinni aputip sisoornaranut kalerrisaarutip nunatsinnit aallaaveqartup ineriartortinnera siuarsarniarlugu *The Koni Steffen Grant*-imit taperneqarlutik Kalaallit Nunaanni Schweizimilu aputip sisoorneranut ilisimasaqarluartut suleqatigiit ilisimasaminnik avitseqatiginniissaat ingerlatitseqqinnissaallu siuarsarniarlugu pilersinneqarput.

Ukiuunerani 2023 aamma 2024-mi aputip sisoorneranik ilisimatuut Schweizimeersut Sisimiunut Nuummullu tikeraassapput sumiiffinni taakkunani misilittagalinnik naapitsiniarlutik, sumiiffinni suut unammilligaasarninerinik paasiniaallutik pakkersimaarnerillu pitsaasut oqallisiginiarlutik. Ilutigalugu nunatsinneersut Schweizimiittumut Davosiliasapput malinnaaviginiarlutik Institut für Schnee- und Lawinenforschung – SLF (schweizimiut apumik aputillu sisoorneranut ilisimatusarfik)-meerсут nakkutiginninnermut, paasissutissanik katersi-

nermut aammalu aputip sisoornerani kalerrisaarinnermi attaveqatigiinnermut piginnaasaminnik ineriartortitsisut.

Suleqatigiinneq tamanna piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu nunatsinni inuit sumiiffinni assigiinngitsuni iliuuseqarniartut amerlassusaat naamalerpata ataavartumik kalerrisaaruteqartalernissaa pisortanit, aammalu suliaqartut sumiiffinni nukinik atuinnermi aningaasalersorneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Suliap taaguutaa: Greenland – Switzerland
Avalanche Collaboration

Ilisimatusartartut: Jürg Schweizer, WSL
Institute for Snow and Avalanche Research SLF;
Marco Marcer, Arctic DTU – Ilinniarfeqarfik
Sisimiut; Alexandra Messerli, Asiaq – Greenland
Survey

Piffissaq suliaqarfiususaq:
1. november 2022 - 1. maj 2024

Aningaasaliissutit: 25.000 CHF ~ 193.000 DKK

Kalaallit islandimiullu ilisimatusarnikkut suleqatigiinnerat

Kalaallit Nunaat aamma Island sanileriillutik assi-giissuterpasuaqarput. Suleqatigiissutigisinnaasa-gut amerlaqaat. Nunat marluk aalisartoqarfupput pingortitami pingortitamillu inuussutillit, immamut attuumassuteqartut. Kalaallit Nunaata Island-illu niueqatigiinnerat ukiuni kingullerni qaffariar-poq, taamatutaaq ataqatigiinnermut aqqissuus-saanerit, takornariaqarneq ilinniarnierlu pillugit su-leqatigiinneq nukittunerulerluni.

Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqati-giinnit Islandimik suleqateqarnerup ineriartortin-nissaa eqqarsaataavoq. August 2022-mi *Greenland-Iceland Research Cooperation Workshop*, ilisima-tusarnikkut nutaaliornikkulu suleqatigiinnerup nu-kittorsarniarlugu immap uumasuunik atorlualluni aningaasarsiomeq, silap pissusia, geopolitik aam-ma suleqatigiinneq sammillugit islandimi ilisima-tusarfik Rannís peqatigalugu attaveqarfinnut aq-qissuussaasoq ingerlanneqarpoq.

Islandimit workshopernermit peqataajartorlutik Nuummukartut 30-t Nuummiullu amerlaqatipajaa-vi peqataallutik saqqummiussinernik suleqatigiin-nissamullu periarfissat oqallisigineqarnerinut ta-persiipput.

Workshopimit outputit ilaatigut ilagaat ataatsi-moorluni qinnuteqarneq qulequtserlugu *DRONE: Developing a research strategy plan for the obser-vation of natural and human induced changes in the marine environment along the Greenland-Scot-land ridge*, tassani ataatsimoorluni immap naqqani Grønland-Skotland Ryggen-imi taaneqartartumi

ilisimatusarnikkut suliniutissat erseqqissaanissaq siunertaalluni.

Grønland-Skotland Ryggen

Kalaallit Nunaat, Island, Savalimmiut, Skotland aamma Norge ataatsimoorluni takorluukkap nas-suiarnissaanut siunissamilu imaani Grønland-Skotland Ryggenip nalaani ilisimatusarnissaq ataqatigiissarnissaanut pingaaruteqarput.

Immap paasisaqarfiginerunissaa pisariaqartippar-put, sarfammí allanngorneri nerisaqatigiiaanut sunniutaat annertoorujussuuvuq.

Soqutigisaqatigiiffiusinnaasut nukissanik inger-latsinermik piujuartitsisumut, pingortitami ataq-atiigiinnermut, uumasusillit assigiinnngisitaarnera-nut silallu pissusaata allanngoriartorneranut tun-gasuussapput.

Ullumikkut nunat taakku akornanni ataqatigiis-saarineq ilaannakuuvuq, datanik/ilisimasaniullu avitseqatigiinneq pingortitami ataqatigiissaari-nermut pisassallu agguarnissaat naapigiarniarlugit siunissami unammilligassat suleqatigiinneruneg pisariaqartinneqarluni.

DRONE-p siunertaa pingaarnerpaaq tassaavoq ili-simatusartut pingaarutillit siunnersuisoqatigiillu katersuutsillugillu ilisimatuunut immami atlanti-kup avannaani killeqarfeqartumi suliaqartunik, ili-simatusarnissamik ilisimasaniullu ineriartortitsinis-samik anguniagaqarnermut qulakkeeqataasinnaa-sut attaveqaataannik pilersitsinissaq.

Kalaallit Nunaata umiarsuaq ilisimatusaataa nutaaq *Tarajoq*

Ulloq 26. april 2022 Kalaallit Nunaanni umiarsuaq ilisimatusaat nutaaq Tarajoq Nuup talittarfianut tullaqqaarpoq. Umiarsuaq ilisimatusaat 61 meterinik takissuseqartoq 235 mio. koruuninik akeqartoq Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnermi aqqissuus-sami aatsaat taamak annertutigisumik aningaasaliiffiuvoq, nunattalu imartaani ilisimatusarnermut nutaamut assersuutigineqarsinnaalluni. Tarajoq kilisaatersornermut atortoqarlunilu multibeam-itissusersiuteqarami ilisimatusarnermut avatangii-sinillu misissuinernut maannamut naleqqiullugu iluaqutaanerussaqaq.

Tarajoq-p multibeam-itissusersiutaanik immap naqqani itinermit misissuisinnaangorpugut. Sanna atorlugu 1000 meterimut ititigisuinnaq tikissinnaasimavarput, Tarajoq-millu immap naqqa 3000 meterit tungaanut ititigisoq assiliorsinnaangorpaput. Ilutigalugu immap naqqata geologiskimik sananeqaataa misissorsinnaalissavarput. Aatsaavissuaq Kalaallinit ilisimatusartartunit ingerlanneqassaaq, tamannalu nuannerluinnarpoq, Pinnortitaleriffimmi ilisimatusartartoq, Diana Krawczyk, Pinnortitaleriffimmeersoq oqaluttuarpoq.

Pinnortitaleriffimmi suleqatini, Zoological Society of London, University of Vermont, DTU Aqua, aamma GEUS peqatigalugit maanna Qeqertarsuup Tunuani immap naqqata ilaa, immikkut soqutigineqartoq, misissortussanngorpaat.

Imartat aalisarfigineqarsinnaasut, immap naqqani uumassusillit koraleqarfiillu immap naqqanit aalaveqarput. Piffiit aalajangersimasut ilisimalerut-sigit soqutiginaatillit naatsorsorsinnaalissavagut,

ass. kinguppaqarfiit qaleraleqarfiillu. Ilutigalugu koraleqarfiit mianerisassat illersorniarlugit kilisaatersortunit akornuserneqartussaangisut sumiis-susersissavagut, Diana Krawczyk oqaluttuarpoq.

Immap naqqata assiliornera raajanik qaleralinnillu MSC-mik allagartaqarnissamut pingaaruteqarnerpaavoq

Ilisimatusartartut immap naqqanit tigusinikkut videoliornikkullu immap naqqata geologiskimik ilusaa assiliornilugu uumassusillit, aalisakkat im-mallu naqqani uumasut sorliit sumiittarnersut paasiniarnerinut iluaqutaassapput.

Iluanaarutigalugu aalisarnermut uumassusillit suminneri iluaqutaassaaq, aalisarneq ingerlluarnerulersinnaavoq, ilutigalugu piffiit uumassusillit mianerisassanik illersorneqarsinnaapput, Kalaallillu Nunanni piffissaq ungasinnerusoq isigalugu piujuartitsiluni immap pisuussutai atorneqassallu-tik, ilisimatusartartoq Diana Krawczyk oqarpoq.

Raajanik qaleralinnillu MSC-mik akuersissusiornermi ullumikkut immaq naqqata nakkutigisinnaa pingaarnersaavoq.

Suliniut pillugu erseqqinnerusumik atuarsinnaav-*at: New technology for marine biological and geological research in Greenland.*

Suliniut Pinnortitaleriffimmit ingerlanneqarpoq Nunatsinnili Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiinnit Danskit immami ilisimatusartartunillu, Dansk Center for Havforskning-imit tapersorsor-neqarpoq.

Assiliisoq: Lars Demant-Poort

Cases aamma apersuinerit

Case: Kalaallit Oqaluttuarisaanerani suliffissuaqarlernermut oqaluttuassartalik asseqanngitsoq

Kalaallit Nunaanni suliffissuaqarnermut oqaluttuarisaanera illunilu kulturikkut kingornussat (GIHB) Suliniut Kalaallit Nunaanni suliffissuaqarnermut oqaluttuarisaanera illunilu kulturikkut kingornussat, Grønlands industrielle historie og bygningskulturarv (GIHB) 2022-mi Nunatsinni Iisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit ilisimatusarnermik siuarsaanerup ataani tapiissuteqarfigaat. Suliniutip Nordafarip kulturikkut oqaluttuarisaanera sumiiffiullu oqaluttuarisaanermi suliffissuaqarfiusimanera nalunaarsussavaat.

Misissuineq allagaqaateqarfanni, apersuineri, pequtinik katersineri aammalu illut sinnerussimasut sananeqaataanik misissuineri aaqquissusaasi-manerup qajannaassusaa naatsorsussavaat. Suliniut immikkut ittumik Nunatta Katersugaasiviani Allagaqaateqarfianilu saqqummersitsinerup ilagaa, Kalaallillu Nunaanni kulturikkut kingornussani nutaanerusuni aaqquissusaasumik sammisaqarnermut ilaalluni.

–Suliniut immikkut pingaaruteqarpoq, kulturikkut kingornussaq tammariartulermat. Nordafar Kalaallit Nunaanni suliffissuaqarnerup oqaluttuarisaanerani pingaaruteqartut inissisimavoq, oqaluttuassarpassuaqassallunilu. Neriutigaarput Nordafar pillugu saqqummersitsineri najugaqartunit takornarialerisunillu soqutigineqarluarumaartoq, Christian Koch Madsen, Nunatta Katersugaasiviani Allagaqaateqarfianilu pisortap tullersortaa, oqaluttuarpoq.

Case: Aliasunneq – inuusuttut tungaannit onlinekkut aliasuummik katsorsaaniissamut attaveqatigiittarneq

Aliasunneq – inuusuttut tungaannit onlinekkut aliasuummik katsorsaaniissamut attaveqatigiinneq tassaavoq nunatsinni ilinniartunut onlinekkut aliasuuteqarnermut tunngasunik oqaloqateqarnissamut periarfissaq. Suliniut Ilinniartunut siunnersui

soqarfimmit, Namminersorlutik Oqartussat ataani Center for National Vejledning ingerlanneqarpoq.

Isumassarsiat pitsaasut ilisimatusarnermillu nutaaliornermillu tunngavilinnik ilisimatusarnerup ineriartortinnissaanut pitsaasunik sinaakkuteqarnissaq pingaaruteqarpoq. Takusinnaavarput ilisimatusartartut, suliffeqarfiit aammalu innuttaasut inuiaqatigiit akornanni pisariaqartunik paasisaqarnermikkut soqutiginarunik suleqatigiissutaasunik aaqqiinialutik suliniutinik arlalinnik ingerlatsisoqartoq. Tamannalu apeqqusiinata tapersorsorinnaavarput.

Inuusuttut pisariaqartitaat aallaavigalugit inuusuttut ikiorniartugit tulluurtumik akuliulluni oqaloqatiginneriaatsit ineriartortinnissaat inuiaqatigiinni annertuumik pisariaqartinneqarpoq, tarnip pissusaanik ilisimasalik ilisimatuarnermilu ikiorti Ilinniartunut siunnersuisarfimmeersoq, Susanne Vendelbo, oqaluttuarpoq.

Ilinniartunut siunnersuisarfimmi aallartisarneqartoq aqutugalugu inuiaqatigiinni unammilligassani annerpaasumut imminut toquttarnerup aliasunne-rullu eqqartornerunissaanut aqquataassaaq.

Ilisimatusartoqatigiinnit nalunaarussiaq *Qamani*, siorna septembarimi MIO-mit saqqummersitinneqartoq tikkuarpaat, tassani inuusuttorpasuit aliasunerminnik aammalu ass. ilaqqat imaluunniit ikikkunngutit imminnut toqussimanerannut tunngatillugu imminut pisuutinneq kanngusunerlu pillugu oqaloqateqarnissaminnik annertuumik pisariaqartinneqartut ersermat. Nalunaarussiaq malillugu inuusuttut ilisimaneq ajorpaat aliasutsillutik sumut saaffiginnissinnaanerlutik, aammalu neqeroorutaareersut, ass. tarnip pissusaanik ilisimasalimmut ikiortinnissaq, naammanngitsoq naleqquttuunngitsorluunniit. Inuusuttut arlallit oqaluttuarput ilaqqatamik toquneranik aliasunermi namminneq imminut toqunnissamik eqqarsaateqarsimasut.

Ilinniartunik siunnersuisarfik lektor ilisimatusartar- torlu Anja Hvidtfeldt Stanek, Institut for Psykologi ved Syddansk Universitetimeersoq suleqatigalugu ilisimatusarnek ingerlanneqarpoq. Erseqqissaatigi- neqassaaq taamatut suliniut pineqartoq Ilinniartu- nut siunnersuisarfimmit aallartisarneqarmat maan- namullu Namminersorlutik oqartussat imminut to- quttarnermut pinaveersaartitsineranut ilaanani.

Case: Peqqissaasut ilinniakkaminnik attassiinnar- nissaannut sulinnarnissaannullu suliniut

Peqqissaasut ilinnikkaminnik attassiinnarnissaan- nut sulinnarnissaannullu suliniut tassaavoq Peq- qissaanermut Pinngortitamullu Ilisimatusarfimmi praktikkerfissat amerlanerit pilersinnissaannut aammalu peqqissaasunngorniat peqqissaasunngor- laallu atugarisaasa siuarsarnissaannut suliniutaa- soq nutaaq. Siunertaavoq peqqissaasut amerlanerit ilinniakkaminnik naammassissasut.

– Peqqinnissaqarfimmi peqqissaasut amerlanerit pisariaqartinneqarput, maannakkullu peqqissaasut ilinniakkaminnik naammassinnittut naammangil- lat. Taamaammat peqqissaasunngorniat ilinniakka- minnik attassiinnarnissaannut sulinnarnissaallu aammalu sulinerminni atugarisaat siuarsarniarlugit immikkut iliuuseqarniarpu- gut, ilisimatusarnermi aqutsisoq, Carsten Juul Jensen, oqarpoq.

Professor Lene Seibæk, instituttip pisortaa Anna Kleist Egede aamma suliniummi sulisut suleqati- giillutik praktikerfissat amerlanerit nassaariniassa- vaat peqqissaasunngorniat ilinniakkaminnik attas- siinnarnissaannut peqqissaasunngorlaallu sulinn- arnissaat atugarissaanissaallu siuarsarniarlugit su- liat ineriartorsissallugit. Suliniutitaap ingerlana- ni allani naleqquttuni atorpeqarsinnaajumaarmata misissuinillu nalilersorneqartuassaaq.

Carsten Juul Jensen oqaluttuarpoq ilinniartut uniinnartartut ilaatigut ilinnikkatik naatsorsuuti- gisamit artornarnerutittarneri, tarnikkut atugarlior- nerit, marloqiusamik kultureqarnermi oqaaseqar- nermilu unamminartitat peqqutigisaraat. Taakku

saniatigut peqqinnissaqarfimmi nukit amigartut peqqutigalugit ilinnialersunit 14-iinnaat praktik- kerfissamit neqeroorfigineqartarput.

– Ilinniarnermi aporfissat ilagaat peqqissaasut amigarmata praktikkernermi ilinniartut pitsaasu- mik ilitsersuussinissamut piffissarfigineqanngin- eri, Carsten Juul Jensen, oqarpoq.

Ullumikkut peqqinnissaqarfimmi peqqissaasut 300 atorfeqartinneqarput, taakkunanngalu 50%-ii aalajangersimasumik atorfeqartuupput. 25%-it vi- kariullutillu sivikitsuinnarmik atorfeqartuupput, 25%-illu inuttaqaratik. Kisitsisit taakku assigaat innuttaasut 1000-ugaangata peqqissaasut 5,2-sar- neri, taakkulu amerlassusaat Danmarkimut EU- milu nunanut allanut sanilliullugit appasinnerup- put, taakku 16,7 aamma 8,4-imiimmata.

Case: Kalaallit Nunaanni qalerallit biologiskimik allanngorarneri – piujuartitsinerup, pitsaassutsip niuerutigineqarnissaannullu akit pitsaanerulernissaat (Qaleralik)

Qaleralik (*Reinhardtius hippoglossoides*), kalaallit nerisassaataanni immikkut inissisimavoq aalisar- nermilu tuniniaanermi qitiulluinnarluni. Qaleralik allanngorneqarani aalisakkatut ”Jelly”-mik taane- qartarpoq; taassuma takutippaa nerpil saaneqan- gitsut ilisimaneqanngitsumik peqquteqarlutik er- sarissuullutillu imerpalatsertarmata, pitsaassusaan- nut apparsaataasartumik. Taamaammat nioqqutis- siarineqarnissaannut naleqqutsitsinngilaq, anneru- sumik pujoornissaannut, tamannalu nioqqutissia- rineqarnerani eqqarneqartartut pisisullu naamma- gittaalliornerini uppersaataitaqarpoq.

Ph.d-mi suliami siunertaavoq ”jelly”-uneranni qa- lerallip nerpiata ajortiasuuneranut, aammalu tek- nologi atorlugu suliarineqarnerisa pitsanngorneru- lernissaannut aningaasatigullu iluarunaarutigine- qarinnaaneritut ilisimasamik nutaanik tunniussi- nissaq. Tassuunakkut nunatsinni qaleralinniarniq piujuartitsinerusooq siuarsarneqarsinnaassaaq.

Qalerallit avataaneersut sinerissallu qanittuaneersut Royal Greenlandimi aalisarneqartut atorlugit ilusaat, biologiskimik kemiskimillu orsoqassusaat, proteineqassusaat, akui panertut, imeqassusaat aamma vitamineqarneri misissorneqassapput. Missuinerit inerneru genetiskimit suminngaanneerinerit, nerisaannut, suiassusaannut, kinguaassisarnerannut, angissusaannut piasisallu uuttorneannut sanilliunneqassapput. Aammattaaq sumiiffiit ukiullu qanoq ilinerani aalisakkat ”jelly”-t amerlanerusarneri aallaavigalugit pissusii nalileneqassapput, aalisarnerup pitsaanerulernissaa, piujuartitsisumik aningaasarsiornarnerusumillu aalisarnissaq eqqarsaataallutik.

Sumiiffinni aalisartunut attaveqarnerup aalisakkat ”jelly”-t paasisinnaanissaanut ilisarinnissutaasunullu aamma iluaqutigissavaa. Kemiskiusunik tek-

nologilu atorlugu imaani nunamilu tunisassiornermi qalerallit nerpiinik immikkoortiterineri aalisakkat ”jelly”-t allanngorartuuneri nalilersorneqassaput, taamaalillutik nunatsinni nunallu allat akornanni aalisartunut ilisimaligassat iluaqutaassallutik.

Aammattaaq suliniutip aalisarnermi, peqqissusermi aamma silap pissusiata allanngoriartorneranut sukumiinerusunik ilisimatusarnissamat ilisimasaqalersitsissaaq. Ilisimasanik nunatsinnut ingerlatitseqqinnissaaq Københavns Universitet, Ilisimatusarfik, DTU Aqua, Pinngortitaleriffik aamma Royal Greenland suleqatigiisillugit qulakkeerneqassaaq.

© Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit 2023

P. O. Box 570 · 3900 Nuuk · Kalaallit Nunaat · nis@nanoq.gl · tlf +299 36 12 00 · nis.gl

Aaqqissuisut: Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit · Assiliisut: Fernando Ugarte, Lars Demant-Poort, Emil Stach
Design: tita.gl, Nina Spore Kreutmann